

fiskevattenägarna

Sveriges fiskevattenägareförbund

REMISSYTTRANDE

2017-01-23

Ert datum 2016-12-15

Havs- och vattenmyndigheten

Box 11 930

404 39 Göteborg

Kunskapssammanställning om vattenbruksteknik

Sveriges Fiskevattenägareförbund har tagit del av rapporten *Översikt av tekniker för odling av vattenlevande organismer i Sverige – odlingsystem, odlingsarter och foder* och vill framföra följande kommentarer och synpunkter på rapporten

Sammanfattning

Rapporten ger på det hela taget en god överblick av svenskt vattenbruk och vattenbruksteknik. Vi saknar emellertid en fullgod beskrivning av de nödvändiga ägarrättsliga förutsättningarna och förankringsprocesserna vid etablering av vattenbruk i eller i anslutning till enskilt ägda naturvatten. En annan stor brist är att odling av utsättningsfisk för fiskevårdsändamål och sportfiske överhuvudtaget inte behandlas i rapporten. Den småskaliga odlingsverksamheten på landsbygden, ofta integrerad i annan verksamhet såsom exempelvis fiske/landsbygdsturism och gårdsrestauranger, och vilken genererar många arbetstillfällen synliggörs inte heller i rapporten.

Avsnitt - Introduktion

På sidan 11 refereras till en rapport från Naturvårdsverket rörande miljöanpassning av vattenbruksnäringen. Det torde vara Naturskyddsföreningens rapport som avses.

Avsnitt - Odlingssystem

Öppna system för odling av fisk

Vi saknar en beskrivning av de nödvändiga ägarrättsliga förutsättningarna och förankringsprocesserna vid etablering av kassodling i enskilt ägda naturvatten. Vi utvecklar detta under rubrik *placering*.

I rapporten framhålls vattenbrukets stora potential för landsbygdsutveckling. I resonemanget kring *Offshore-odling* bör det påpekas att denna odlingsform är en storskalig verksamhet som inte primärt är applicerbar på landsbygdsföretag. Vattenbruk i kust och skärgård, exempelvis musselodling, måste bedrivas kustnära för att vara ett alternativ till försörjning i

dessa livsmiljöer. Detta i sin tur kräver strandskydds- och områdesskyddsregler som möjliggör etablering av dessa areella verksamheter.

Halvslutna system

Vi saknar en beskrivning av landbaserade genomflödessystem både där uppfödningseenheterna utgörs av tråg/bassänger eller jorrdammar. Dessa odlingssystem är betydligt vanligare än RAS-anläggningar. Vi finner detta märkligt då mycket av kompensationsodlingen av laxsmolt och merparten av produktionen av utsättningsfisk för sportfiske och fiskevård sker i denna typ av odlingssystem.

Avsnitt - Arter för odling

I rapporten redovisas att värdet av den svenska vattenbruksproduktionen för utsättningsändamål uppgick till 79 miljoner kronor 2015. I övrigt behandlar rapporten överhuvudtaget inte odling av utsättningsfisk för fiskevård och sportfiske. Detta är en mycket viktig gren av svenskt vattenbruk och som dessutom har stark landsbygdskoppling. Vi anser att rapporten måste kompletteras med ett avsnitt om vattenbruk för utsättningsändamål.

Vi saknar även en redovisning av den småskaliga odlingsverksamheten på landsbygden. Denna är ofta integrerad i annan verksamhet. Flera goda exempel vittnar om hur ett småskaligt vattenbruk kombinerat med småskaligt fiske med stöd av enskild fiskerätt genom uppväxling eller diversifiering (småskalig beredning, småskalig försäljning, gårdsrestaurang, gårdsbaserad fiske- och upplevelseturism) kan utgöra bas för mycket framgångsrika landsbygdsföretag med ett stort antal anställda. Denna typ av livskraftiga och biologiskt uthålliga mångfaldföretag behöver vi mer av om vi ska få en levande landsbygd, kust och skärgård.

Fiskyngelproduktion

På sidan 32 står att yngelproduktion ofta sker i RAS system på land. Enligt vad vi känner till sker den idag huvudsakligen i landbaserade genomströmningsanläggningar.

Avsnitt - Utfodring och foderråvaror

Detta avsnitt är omfattande och viktigt för näringens framtida utveckling. Det är svårt att få ett helhetsgrepp om vilka alternativa foderråvaror som redan idag är tillgängliga för användning och vilka som inte är framme men som har en rimlig potential i framtiden. Vi efterfrågar en tydligare sammanställning av foderläge och forskning – en kortare sammanfattning helt enkelt om vad som finns till hands idag och vad som realistiskt i en nära framtid.

Avsnitt – Miljöbelastning

På sidan 54 står att utskriften foderantibiotika sammanställs av Fiskhälsan AB. Fiskhälsan AB finns inte längre.

Avsnitt - Placering

I detta avsnitt står endast kortfattat att *odlingarna måste också godkännas av grannar, mark och vattenägare*. Det saknas alltså en tillfredsställande beskrivning av de nödvändiga ägarrettsliga förutsättningarna och förankringsprocesserna vid etablering av vattenbruk i eller i anslutning till enskilt ägda naturvatten.

Ett hållbart och växande vattenbruk förutsätter inte bara nära samverkan mellan vattenbruksnäring och samhälle utan även med mark- och vattenrättsägare och indirekt fiskerättsägare. I många fall behövs arrendeavtal med mark- och vattenrättsägare för att en vattenbruksverksamhet skall kunna etableras och samtidigt att etableringen är väl förankrad hos berörda fiskerättsägare.

Vid identifiering av lämpliga platser för vattenbruk är det alltså avgörande att samråd och diskussioner förs med mark- och vattenägare och med fördel kanaliserat via fiskevårdsområdesföreningar eller andra förvaltare av fiskevattnet.

Avsnitt - Ekonomiska aspekter

Vi anser att det behövs bättre och utförligare redovisning av ekonomiska kalkyler beträffande RAS-anläggningar.

Avsnitt - Slutsatser

I tabellen på sidan 71 står under fördelar med öppna system för odling av fisk att dessa har *positiv effekt på vild fisk och lokalt fiske, biologisk mångfald och reproduktion hos vild fisk*.

Vi begriper vi inte hur odling av fisk i öppna system kan ha en positiv effekt på biologisk mångfald och reproduktion hos vild fisk.

Med vänlig hälsning

SVERIGES FISKEVATTENÄGAREFÖRBUND

Thomas Lennartsson
Förbundsdirektör
Sveriges fiskevattenägareförbund
Lilla Böslid
305 96 Eldsberga
Tel. 0702-70 83 24
Epost. thomas.lennartsson@vattenagarna.se
www.vattenagarna.se